

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGS DOMBOG

HØJESTERETS KENDELSE
afsagt mandag den 8. august 2016

Sag 75/2016

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jakob Lund Poulsen, beskikket)

I tidligere instanser er der truffet beslutning af Sermersooq Kredsret den 4. december 2015 og af Grønlands Landsret den 21. december 2015.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Thomas Rørdam, Jon Stokholm og Vibeke Rønne.

Påstande

T har nedlagt påstand om ophævelse af Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015 og hjemvisning af sagen til landsretten med henblik på fastsættelse af frist for fortsat tilbageholdelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

T blev anholdt den 10. august 2015 og sigtet for flere røveriforhold.

Under grundlovsforhøret den 10. august 2015 besluttede Sermersooq Kredsret, at T skulle tilbageholdes i 23 dage, idet der var begrundet mistanke om, at han havde gjort sig skyldig i mindst 5 røverier eller forsøg herpå, jf. den grønlandske retsplejelovs § 359, stk. 1, nr. 1, litra a, ligesom der var bestemte grunde til at frygte, at han på fri fod ville begå ny lov-

overtrædelse af den nævnte beskaffenhed, jf. § 359, stk. 1, nr. 2, litra b. Der var endvidere bestemte grunde til at antage, at han i relation til to af de påsigtede forhold ville vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre, jf. § 359, stk. 1, nr. 2, litra c.

T kærede kredsrettens beslutning, som Grønlands Landsret stadfæstede den 13. august 2015.

Ved anklageskrift af 3. september 2015 blev T tiltalt for 27 forhold, herunder røveri, brugstyveri, tyveri og hæleri.

Den 3. september 2015 og den 1. oktober 2015 besluttede Sermersooq Kredsret at forlænge tilbageholdelsen af T på det hidtidige grundlag efter den seneste afgørelse til den 29. oktober 2015.

Sagen blev hovedforhandlet i kredsretten i perioden 14.-19. oktober 2015, og ved kredsrettens dom af 2. november 2015 blev T dømt til anbringelse i Anstalt for Domfældte i 1 år og 8 måneder. T ankede dommen for så vidt angår skyldspørgsmålet og foranstaltningsspørgsmålet. Anklagemyndigheden ankede til skærpelse og anmodede om, at T blev tilbageholdt under anken eller indtil dommens iværksættelse. T accepterede den fortsatte tilbageholdelse. Kredsretten besluttede herefter den 2. november 2015, at T skulle forblive tilbageholdt under eventuel anke, eller indtil dommen kunne iværksættes, jf. den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 2, jf. § 359, stk. 1, nr. 2, litra c.

Ved mail af 30. november 2015 anmodede T's daværende forsvarer, advokat Naja Joelsen, Politimesteren i Grønland om at løslade T samme dag under henvisning til, at en tilbageholdelse ikke må have en varighed af mere end 4 uger.

Politimesteren i Grønland fremsatte herefter over for Grønlands Landsret begæring om, at T blev tilbageholdt i yderligere 4 uger. Politimesteren oplyste, at sagen endnu ikke var indbragt for landsretten, idet kredsretten endnu ikke havde sendt udskrift af dombogen og retsbogen.

Ved beslutning af 30. november 2015 afviste Grønlands Landsret at tage stilling til begæringen om fortsat tilbageholdelse af T med følgende begrundelse:

”Det fremgår ikke efter hvilke bestemmelser tiltalte, har været tilbageholdt frem til domsafsigelsen. Det fremgår ikke hvilke bestemmelser kredsdommeren har henvist til som grundlag for tilbageholdelsen efter domsafsigelsen jf. de i retsplejelovens § 368, stk. 2 nævnte muligheder.

Landsretten lægger til grund, at kredsretten ikke har fastsat nogen frist for tilbageholdelse efter domsafsigelsen, idet kredsretten ikke skal fastsætte en sådan jf. retsplejelovens § 368, stk. 2, der ikke henviser til § 364.

Politimesteren ses ikke, at have rykket kredsretten på et tidligere tidspunkt end dags dato. Landsretten mener, at kredsretten burde være rykket på et tidligere tidspunkt og såfremt dette ikke havde medført modtagelse af de relevante udskrifter, burde der være sendt en klage til dommeren ved Retten i Grønland efter retsplejelovens § 28, stk. 1. Landsretten har ingen kompetence til at søge de manglende udskrifter fremskaffet.

Uden fuldstændig retsbogsudskrift og domsudskrift, ser landsretten sig ikke i stand til at træffe afgørelse i sagen. Politimesterens anmodning afvises derfor for tiden.”

Advokat Naja Joelsen fremsatte herefter ved mail af 3. december 2015 begæring over for Sermersooq Kredsret om løsladelse af T

Kredsretten besluttede den 4. december 2015, at T skulle forblive tilbageholdt under anken. Kredsrettens begrundelse er sålydende:

”Henset til at T er kendt skyldig i overtrædelse af flere alvorlige røveriforhold, og er dømt til anbringelse i Anstalt for Domfældte i 1 år og 8 måneder, kan dommeren tiltræde at tilbageholdelse af T kan forlænges. Efter domsafsigelse og efter anmodning fra anklageren traf Sermersooq kredsret den 2. november 2015 beslutning om, at domfældte skal forblive tilbageholdt under anke jf. retsplejelovens § 359, stk. 1, nr. 1, litra a og nr. 2, litra c, hvorfor anmodningen i medfør af retsplejelovens § 368, stk. 2 er taget til følge.

Det fremgår af retsplejelovens § 368, stk. 3, at senere beslutninger om tilbageholdelse træffes af den højere ret, hvis dommen bliver anket.

Dommeren skønner derfor, at afgørelse om tilbageholdelse under anke, stadig er gældende, hvorfor dommeren besluttede ikke at løslade T

Henset til at forsvareren har forbrugt tid på at få sagen fremskyndet, og da arbejdet skyldes rettens forhold, finder dommeren det for rimeligt, at advokat Naja Joelsen tildeles et salær.”

Anklagemyndigheden har oplyst, at kredsdommeren under retsmødet den 4. december 2015 meddelte, at dombog og retsbog ville foreligge inden den 7. december 2015, og at forsinkel- sen skyldtes en tjenesterejse og almindelig travlhed ved kredsretten.

Den 8. december 2015 sendte kredsretten udskrift af dombog og retsbog. Anklagemyndighe- den sendte herefter den 15. december 2015 ankemeddelelse til Grønlands Landsret.

Ved beslutning af 21. december 2015 stadfæstede Grønlands Landsret kredsrettens beslutning af 4. december 2015 om fortsat tilbageholdelse af T under anken. Landsrettens be- grundelse er sålydende.

”Det fremgår af landsrettens beslutning af 30. november 2015, at landsretten lægger til grund, at der ikke er fastsat nogen frist for tilbageholdelse efter domsafsigelsen. Bag- grunden for, at landsretten må antage noget er, at der ikke var udarbejdet retsbogsud- skrift for tilbageholdelsen efter domsafsigelsen på daværende tidspunkt. Antagelsen er endvidere sket under henvisning til, at kredsretten ikke efter retsplejeloven skal fast- sætte en sådan frist jf. retsplejelovens § 368, stk. 2, der ikke henviser til § 364.

Det fremgår af § 368, stk. 3, at senere afgørelser om tilbageholdelse træffes af landsret- ten.

Landsretten finder fortsat ikke, under henvisning til ovennævnte bestemmelse, at kreds- retten efter domsafsigelsen skal fastsætte nogen frist. Dette er dog ikke til hinder for, at tiltalte på et senere tidspunkt løslades eksempelvis under henvisning til, at sagen ikke fremmes behørigt. Landsretten vil derfor – såfremt retten har fået tilstillet de nødven- dige dokumenter – og uagtet om sagen er indbragt som ankesag, tage stillings til spørgsmålet om fortsat tilbageholdelse.

I nærværende sag, er sagsbehandlingen ikke fremmet behørigt, når doms- og retsbogs- udskrifter i en sag om tilbageholdelse, ikke er færdigskrevet indenfor 4 uger. Henset til den foranstaltning, som tiltalte kan forventes idømt, såfremt han anses skyldig, som sket for kredsretten, findes det ikke, at være uproportionalt fortsat, at tilbageholde tiltalte un- der henvisning til de af kredsretten anførte bestemmelser
...”

Ved retsbog af 23. december 2015 besluttede Grønlands Landsret at imødekomme politimesterens begæring om fortsat tilbageholdelse af T frem til den 15. januar 2016, jf. den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3, jf. § 359, stk. 1, nr. 2, litra c. Fristen for tilbageholdelse blev forlænget flere gange, indtil landsretten ved dom af 23. februar 2016 stadfæstede kredsrettens dom af 2. november 2015 for så vidt angår afgørelsen om anbringelse i 1 år og 8 måneder. Det fremgår af retsbogen af 23. februar 2016, at retten besluttede, at T skulle være tilbageholdt, indtil dommen kunne iværksættes, jf. retsplejelovens § 368, stk. 2.

Grønlands Landsret har fremsendt sagen til Højesteret med følgende bemærkninger:

”Frem til den 1. januar 2010 skulle der efter dagældende lovgivning fastsættes en frist for tilbageholdelse (i Danmark kaldet varetægtsfængsling) efter domsafsigelse. Der kan henvises til den dagældende retsplejelov (seneste lovbekendtgørelse nr. 99 af 21. marts 1984) kap. 5, § 18 e, stk. 4 jf. stk. 6, hvor der henvises til fristreglen i § 18 c. Kredsdommeren kunne forlænge fristen, mens der straks ved sagens modtagelse i landsretten, skulle tages stilling til om tilbageholdelsen bør opretholdes jf. kap. 6, § 19.

Den nugældende bestemmelse om tilbageholdelse efter dom i kredsretten, retsplejelovens § 368, stk. 2, indeholder ikke nogen henvisning til bestemmelsen i § 364 om fastsættelse af frist. Der skal således ikke længere fastsættes nogen frist, før sagen er indbragt for landsretten jf. retsplejelovens § 368, stk. 3.

Kredsretten har som følge heraf heller ikke fastsat en frist for tilbageholdelsen ved sin beslutning af 2. november 2015. Denne afgørelse er ikke kæret af T

Det fremgår af retsplejelovens § 553, at når ankemeddelelsen er forkyndt for tiltalte indleverer anklagemyndigheden ankemeddelelsen til landsretten sammen med blandt andet sagens dokumenter.

Såfremt tiltalte er tilbageholdt i medfør af retsplejelovens § 368, stk. 2, tager landsretten herefter i medfør af retsplejelovens § 368, stk. 3, stilling til om tiltalte fortsat skal være tilbageholdt. Det fremgår af retsplejelovens § 368, stk. 3, jf. § 364, stk. 1, at landsretten skal fastsætte en frist for tilbageholdelsen.

Indbringelse for landsretten forudsætter således, at der er udarbejdet en fuldstændig rets- og dombog, hvilket også er nødvendigt for at landsretten kan tage stilling til, om tilbageholdelsen skal opretholdes under anken.

Lovgiver havde næppe forudset, at sagsbehandlingstiden i første instans ville strække sig i så lang tid, at en tilbageholdelse efter dom i medfør af retsplejelovens § 368, stk. 2, ville blive udstrakt ud over fire uger, men såfremt sagen ikke indbringes for landsretten vil anklagemyndigheden skulle påse om tiltalte skal løslades og ellers vil kredsretten i

medfør af retsplejelovens § 366 – og eventuelt på tiltaltes begæring – kunne træffe bestemmelse om, at betingelserne for tilbageholdelse ikke længere er til stede.

Det fremgår af bemærkningerne til retsplejelovens § 368, stk. 3, at ansvaret for at sigtede skal tilbageholdes eller undergives forholdsregler, tilkommer den ret, som sagen verserer ved.

Det bemærkes, at såfremt retsplejelovens § 368, stk. 3, skal forstås som T gjorde gældende i sit kæreskrift til landsretten, om at § 368, stk. 3, jf. § 364, stk. 1, finder anvendelse fra det øjeblik T ankede sagen, da ville det betyde, at kredsretten var afskåret fra at træffe beslutning om tilbageholdelse efter dommen, jf. § 368, stk. 2.”

Anbringender

T har navnlig anført, at Grønlands Landsret den 30. november 2015 eller i hvert fald senest den 21. december 2015 burde have fastsat en frist for den fortsatte tilbageholdelse, jf. den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3, og at landsretten burde have fastsat fristens længde, jf. § 368, stk. 3, 2. pkt., jf. § 364, stk. 1, jf. stk. 2.

Den omstændighed, at landsretten ikke havde modtaget retsbog og dombog fra kredsretten, afskar ikke landsretten fra straks ved modtagelsen af sagen at tage stilling til, om tilbageholdelsen skulle opretholdes under ankesagens behandling, jf. § 368, stk. 3, jf. § 546.

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at landsrettens beslutning af 21. december 2015 må forstås således, at landsretten alene har taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt kredsretten burde have fastsat en frist for tilbageholdelse af T i forbindelse med, at spørgsmålet blev forelagt for kredsretten den 4. december 2015.

Det følger af bestemmelsen i den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 2, at kredsretten efter dom kan beslutte, at domfældte skal tilbageholdes under anke, eller indtil dommen kan iværksættes, hvis politiet fremsætter anmodning om tilbageholdelse. Efter § 368, stk. 2, sidste punktum finder § 359, §§ 361-363 og § 366 tilsvarende anvendelse. Bestemmelsen i § 368, stk. 2, indeholder ikke nogen henvisning til § 364 om fastsættelse af en frist for tilbageholdelsen.

Ordlyden af § 368, stk. 2, støtter derfor ikke, at kredsretten efter dom skulle være forpligtet til at fastsætte en frist for tilbageholdelsen af T

Forarbejderne til den grønlandske retsplejelovs §§ 364, 368 og 546 giver heller ikke støtte for en sådan fortolkning.

De almindelige bemærkninger til den danske retsplejelovs § 769 i betænkning nr. 728/1974, s. 50, kan læses således, at det er forudsat i reglerne om varetægtsfængsling efter dom, at retten i første instans fastsætter en frist for fængslingen, jf. den indskudte sætning ”uanset om den fastsatte frist er udløbet eller ej”. Imidlertid indeholder de specielle bemærkninger til § 769 ikke støtte for denne udlægning af reglerne.

En sådan fortolkning ses heller ikke at have støtte i retspraksis, jf. UfR 2010.1261Ø.

Der kan være tilfælde, hvor en tilbageholdt person, uanset at der ikke gælder en lovbestemt frist for tilbageholdelsen, må løslades under henvisning til, at sagen ikke er fremmet behørigt, herunder f.eks. som følge af, at kredsretten ikke har afsluttet skrivningen af dom- og retsbog inden for rimelig tid.

I denne sag gik der næsten to måneder fra kredsretten den 2. november 2015 traf beslutning om tilbageholdelse under anken, indtil Grønlands Landsret den 23. december 2015 traf beslutning om fortsat tilbageholdelse af T efter den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3. Kredsretten traf dog i mellemtiden den 4. december 2015 beslutning om at fastholde beslutningen om tilbageholdelse.

Under de foreliggende omstændigheder, hvor T var idømt anbringelse i 1 år og 8 måneder, var det ikke uproportionalt, at landsretten den 21. december 2015 stadfæstede kredsrettens afgørelse om fortsat tilbageholdelse af T

Spørgsmålet om fortsat tilbageholdelse af T blev forelagt landsretten første gang den 30. november 2015, hvor landsretten imidlertid ikke havde modtaget sagen fra kredsretten, hvorfor landsretten for tiden afviste at tage stilling til politimesterens begæring om fortsat tilbageholdelse og T's begæring om løsladelse. Det er vanskeligt at tage stilling til et

spørgsmål om tilbageholdelse uden sagens akter, og landsretten afviste derfor med rette at tage stilling til spørgsmålet på daværende tidspunkt.

Det havde været hensigtsmæssigt, om landsretten – da landsretten den 21. december 2015 traf afgørelse i kæresagen – også havde taget stilling til spørgsmålet om opretholdelsen af tilbageholdelsen og herunder havde fastsat en frist for tilbageholdelsen, jf. den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3.

Landsretten traf imidlertid allerede to dage senere, den 23. december 2015, afgørelse om fortsat tilbageholdelse af T indtil den 15. januar 2015.

Retsgrundlag

Den grønlandske retsplejelovs § 359 indeholder regler om betingelserne for tilbageholdelse. Bestemmelsens stk. 1 og 3 er sålydende:

”§ 359. En sigtet kan tilbageholdes,

- 1) når der er begrundet mistanke om, at sigtede har begået
  - a) en grov lovovertrædelse eller
  - b) en række ikke tidligere pådømte lovovertrædelser, der efter loven kan medføre anstaltsanbringelse, og
- 2) der samtidig
  - a) efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen,
  - b) efter det om sigtedes forhold oplyste er bestemte grunde til at frygte, at sigtede på fri fod vil begå ny lovovertrædelse af den foran nævnte beskaffenhed, eller
  - c) efter sagens omstændigheder er bestemte grunde til at antage, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

...

Stk. 3. Tilbageholdelse kan ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kun kan ventes at ville medføre bøde, eller hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens karakter og grovhed og den foranstaltning, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig.”

Den grønlandske retsplejelovs § 364 indeholder regler om fristen for tilbageholdelse mv. og fristforlængelser. Bestemmelsen er sålydende:

”§ 364. Bortset fra tilfælde, hvor sigtede ikke er til stede i Grønland, fastsætter retten i beslutningen en frist for tilbageholdelsens eller forholdsreglens længde. Fristen skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger.

Stk. 2. Retten kan forlænge fristen, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved en beslutning, der skal begrundes, medmindre sigtede erklærer sig indforstået med forlængelsen.

Stk. 3. Fremstilling af en sigtet, der er tilbageholdt eller undergivet anden frihedsberøvende forholdsregel, kan dog undlades, når vedkommende giver afkald derpå eller retten finder, at fremstillingen vil være forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder.”

Den grønlandske retsplejelovs § 366 indeholder regler om ophør af tilbageholdelse mv. Bestemmelsen er sålydende:

”§ 366. Når betingelserne for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor, ikke længere er til stede, skal tilbageholdelsen eller de nævnte forholdsregler ophæves, om nødvendigt ved rettens beslutning. Retten kan træffe beslutning herom uden anmodning. Rettens beslutning skal begrundes.

Stk. 2. Finder retten, at efterforskningen ikke gennemføres med tilstrækkelig hurtighed, og at fortsat tilbageholdelse eller anden forholdsregel ikke er rimelig, skal retten ophæve den. Retten kan træffe beslutning herom uden anmodning. Rettens beslutning skal begrundes.”

Den grønlandske retsplejelovs § 368 indeholder regler om tilbageholdelse efter domsafsigelsen. Bestemmelsen er sålydende:

”§ 368. Beslutning om tilbageholdelse eller anden forholdsregel har kun virkning, indtil dommen er afsagt.

Stk. 2. Efter at dommen er afsagt, beslutter retten efter anmodning fra politiet, om tiltalte skal tilbageholdes, eller om der skal træffes forholdsregler, der træder i stedet herfor, under en eventuel anke eller indtil dommens iværksættelse. Finder retten ikke grundlag for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor, kan retten dog efter politiets anmodning træffe beslutning om tilbageholdelse eller de nævnte forholdsregler, indtil højere ret har afgjort spørgsmålet herom. En beslutning som nævnt i 2. pkt. kan kun træffes, hvis tiltalte har været tilbageholdt eller der har været truffet forholdsregler, der træder i stedet herfor, indtil dommen. §§ 359, 361, 362, 363 og 366 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Hvis dommen ankes, træffes senere beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor, af den højere ret. § 359, § 361, § 362, stk. 1 og 4, § 363, § 364, stk. 1 og 2, og § 366 finder tilsvarende anvendelse.”

Bestemmelsen blev indføjet i loven på baggrund af betænkning nr. 1442/2004 afgivet af Den grønlandske retsvæsenkommission. I betænkningens udkast fandtes bestemmelsen i § 367.

Det hedder i betænkningens bind 5 bl.a. (s. 1677):

”Bestemmelsen vedrører tilbageholdelse, efter at førsteinstans-retten har truffet afgørelse og svarer i hovedsagen til den danske retsplejelov § 769. Når dom er afsagt i første instans, kan der være behov for at tilbageholde domfældte eller træffe forholdsregler, der træder i stedet for, indtil en idømt frihedsberøvende foranstaltning kan iværksættes. Når politiet i denne situation anmoder om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet for, vil politiet normalt samtidigt kunne oplyse, hvornår fuldbyrdelsen af sanktionen eller transporten til anbringelsesstedet finder sted.

Hvis dommen ankes, træffes senere beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor, af den højere ret, jf. *stk. 3*. Det gælder både tilbageholdelse under ankesagens behandling og efter dom i ankeinstansen. Herved fastslås princippet om, at ansvaret for, om sigtede skal tilbageholdes eller undergives forholdsregler, tilkommer den ret, som sagen verserer ved.”

Af forarbejderne til den danske retsplejelovs § 769 (lov nr. 134 af 16. december 1977), jf. Folketingstidende 1977-78, tillæg A, sp. 2395, fremgår bl.a.:

”Til § 769.

Bestemmelsen, der svarer til udvalgets forslag, vedrører spørgsmålet om varetægt efter domsafsigelsen. *Stk. 1* omfatter tilfælde, hvor dommen enten ikke ankes, eller hvor spørgsmålet om anke endnu ikke er afgjort. *Stk. 2* vedrører de tilfælde, hvor dommen er anket til højere instans.

Efter *stk. 1* skal retten, d.v.s. retten i første instans, på begæring tage stilling til, om domfældte (fortsat) skal være i varetægt efter dommen, indtil afsoning kan finde sted. Har retten truffet bestemmelse om varetægt, og dommen ankes, skal ankeinstansen snarest muligt træffe selvstændig afgørelse. Kun i sidstnævnte tilfælde finder fristreglerne anvendelse. § 769, stk. 1, henviser i modsætning til § 769, stk. 2, ikke til fristreglerne i § 767, stk. 1.”

Den grønlandske retsplejelovs § 546 indeholder en regel om landsrettens stillingtagen til kredsrettens afgørelse af tilbageholdelse ved anke af kredsrettens dom. Bestemmelsen er sålydende:

”§ 546. Har retten i 1. instans samtidig med domsafsigelsen truffet bestemmelse om fortsat tilbageholdelse af tiltalte eller om andre forholdsregler over for denne efter § 361, tager landsretten straks ved modtagelsen af sagen stilling til, om den trufne forholdsregel skal opretholdes under ankesagens behandling, jf. § 368, stk. 3. Beslutningen om dens opretholdelse kan til enhver tid ændres.”

Bestemmelsen er indføjet i loven efter forslag i betænkning nr. 1442/2004 afgivet af Den grønlandske retsvæsenkommission. I betænkningens udkast fandtes bestemmelsen i § 544. Det hedder i betænkningens bind 5 bl.a. (s. 1786):

”Bestemmelsen, der med sproglige og konsekvensmæssige ændringer svarer til indholdet af kapitel 6, § 19, foreskriver, at der straks ved ankesagens modtagelse skal tages stilling til opretholdelsen af eventuelle tvangsindgreb – herunder tilbageholdelse af den tiltalte – som retten i 1. instans måtte have truffet beslutning om samtidig med domsafsigelsen. En tilsvarende bestemmelse gælder efter den danske retsplejelov § 769, stk. 2.”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår kredsrettens afgørelse om tilbageholdelse efter dom, jf. den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 2, og landsrettens afgørelse om tilbageholdelse efter anke af kredsrettens dom, jf. § 368, stk. 3, jf. § 359, stk. 3, og § 364, stk. 1.

T blev ved Sermersooq Kredsrets dom af 2. november 2015 dømt til anbringelse i Anstalt for Domfældte i 1 år og 8 måneder og ankede straks dommen til Grønlands Landsret.

Kæremålet for Højesteret angår Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015, men Højesteret finder anledning til at bemærke, at det var med rette, at kredsretten ikke fastsatte en frist for tilbageholdelsens varighed, da retten den 2. november 2015 traf bestemmelse om tilbageholdelse efter den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 2, idet § 368, stk. 2, ikke henviser til fristbestemmelsen i § 364.

Højesteret finder endvidere anledning til at bemærke, at det var med rette, at Grønlands Landsret den 30. november 2015 afviste at tage stilling til tilbageholdelse under anken, da landsretten på det tidspunkt endnu ikke havde modtaget sagen. Højesteret finder i den forbin-

delse, at bestemmelserne i den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3, og § 546 skal forstås i overensstemmelse med den danske retsplejelovs § 882, hvorefter en straffesag betragtes som verserende ved byretten, indtil dommens fuldbyrdelse kan begynde, eller i tilfælde af anke indtil anklagemyndigheden har indbragt sagen for landsretten. En sag anses for indbragt for landsretten, når landsretten har modtaget anklagemyndighedens ankemeddelelse, hvilket i det foreliggende tilfælde skete, efter at anklagemyndigheden den 15. december 2015 sendte ankemeddelelsen til landsretten.

Det følger af det anførte, at det var med rette, at Grønlands Landsret ved sin beslutning af 21. december tiltrådte, at kredsretten den 4. december 2015 traf bestemmelse om fortsat tilbageholdelse uden fastsættelse af frist.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at kredsretten ikke havde udarbejdet dom og retsbøger inden rimelig tid efter domsafsigelsen den 2. november 2015, og Højesteret tiltræder, at dette forhold i det foreliggende tilfælde heller ikke kunne begrunde løsladelse efter princippet i den grønlandske retsplejelovs § 366 eller efter proportionalitetsbestemmelsen i § 359, stk. 3, når henses til grovheden af de pådømte forhold, formålet med tilbageholdelsen og den tid, T havde været frihedsberøvet.

Det havde været hensigtsmæssigt, om Grønlands Landsret den 21. december 2015 tillige havde taget stilling til spørgsmålet om opretholdelse af tilbageholdelsen under anken, jf. den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3, men det kan ikke føre til ophævelse af beslutningen af 21. december 2015, at dette ikke skete på det tidspunkt, men først to dage senere.

Herefter stadfæster Højesteret Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015.

Thi bestemmes:

Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015 stadfæstes.

Statskassen skal betale kæremålsomkostningerne for Højesteret.

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 8. august 2016.

Anja Mark Nielsen

kontorfuldmægtig

Højesteret
Prins Jørgens Gård 13
1218 København K

DATO 26. maj 2016

JOURNAL NR.
RA-2016-5161-0174

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE
SAGSBEHANDLER: CPO

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00
FAX 72 68 90 04

KÆRESVARSKRIFT

Højesteretssag nr. 75/2016 –

Ved brev af 13. maj 2016 har Højesteret anmodet om en udtalelse i anledning af, at Procesbevillingsnævnet den 31. marts 2016 meddelte T tilladelse til at kære Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015 til Højesteret.

Advokat Jakob Lund Poulsen har indgivet kæreskrift til Højesteret den 13. maj 2016.

Anklagemyndighedens påstand er stadfæstelse af Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015.

1. Sagens faktiske omstændigheder

T blev den 2. november 2015 af Sermersooq Kredsret idømt anstaltsanbringelse i 1 år og 8 måneder, for 27 forhold, herunder overtrædelse af kriminallovens § 112 om røveri.

Ved domsafsigelsen ankede T dommen for så vidt angår skyld og foranstaltning. Anklagemyndigheden kontraankede til skærpelse og anmodede i den forbindelse kredsretten om, at T skulle tilbageholdes under en eventuel anke eller indtil

dommens iværksættelse, jf. den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 2. T accepterede den fortsatte tilbageholdelse.

Kredsretten besluttede herefter, at T skulle tilbageholdes under anken i medfør af den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 2, jf. § 359, stk. 1, nr. 2, litra c og stk. 3.

På baggrund af anken udarbejdede anklagemyndigheden en ankemeddelelse, der blev forkyndt for T den 3. november 2015, jf. den grønlandske retsplejelovs § 539, stk. 1.

RIGSADVOKATEN

Den 30. november 2015 modtog Politimesteren på Grønland en anmodning fra T's forsvarer Naja Joelsen om, at T skulle løslades, idet der var gået 4 uger siden domsafsigelsen i kredsretten og beslutningen om fortsat tilbageholdelse, og idet Grønlands Landsret ikke havde truffet beslutning om fortsat tilbageholdelse af T. Forsvareren gjorde i den forbindelse gældende, at der løb en 4 ugers frist fra beslutningen om tilbageholdelse efter domsafsigelsen, og at T skulle løslades, hvis fristen for løsladelse ikke blev forlænget.

SIDE 2

Spørgsmålet om tilbageholdelse blev den 30. november 2015 forelagt Grønlands Landsret på baggrund af forsvarerens anmodning til politimesteren. Landsretten afviste for tiden at tage stilling til begæringen, idet landsretten ikke så sig i stand til at træffe afgørelse uden fuldstændig retsbogsudskrift og domsudskrift, som kredsretten endnu ikke havde udarbejdet.

Forsvareren anmodede herefter ved mail af 3. december 2015 Sermersooq Kredsret om at beramme et retsmøde til behandling af spørgsmålet om fortsat tilbageholdelse, jf. den grønlandske retsplejelovs § 366. Administrerende kredsdommer Johanne Banke Thorup berammede samme dag et retsmøde til den 4. december 2015.

Sermersooq Kredsret traf den 4. december 2015 beslutning om, at tilbageholdelsen af T skulle forlænges. Retten henviste i beslutningen bl.a. til, at T var kendt skyldig i flere alvorlige røveriforhold og dømt til anstaltsanbringelse i 1 år og 8 måneder. Kredsretten havde på dette tidspunkt fortsat ikke udarbejdet doms- og retsbøger. I forbindelse med retsmødet oplyste administrerende kredsdommer Johanne Banke Thorup ifølge den mødende anklager, at doms- og retsbøger ville foreligge den 7. december 2015, og at forsinkelsen skyldtes en tjenesterejse og almindelig travlhed ved kredsretten. Kredsretten fremsendte den 8. december 2015 doms- og retsbogsudskrifterne i sagen. Anklagemyndigheden fremsendte herefter den 15. december 2015 ankemeddelelsen med ankeindstillingen til Grønlands Landsret.

Sermersooq Kredsrets beslutning af 4. december 2015 blev den 8. december 2015 af T kæret til Grønlands Landsret, der den 21. december 2015 stadfæstede kredsrettens beslutning.

Som begrundelse herfor anførte landsretten bl.a. følgende:

”Det fremgår af landsrettens beslutning af 30. november 2015, at landsretten lægger til grund, at der ikke er fastsat nogen frist for tilbageholdelse efter domsafsigelsen. Baggrunden for, at landsretten må antage noget er, at der ikke var udarbejdet retsbogsudskrift for tilbageholdelsen efter domsafsigelsen på daværende tidspunkt. Antagelsen er endvidere sket under henvisning til, at kredsretten ikke efter retsplejeloven skal fastsætte en sådan frist, jf. retsplejelovens § 368, stk. 2, der ikke henviser til § 364.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Det fremgår af § 368, stk. 3, at senere afgørelser om tilbageholdelse træffes af landsretten.

Landsretten finder fortsat ikke, under henvisning til ovennævnte bestemmelse, at kredsretten skal fastsætte nogen frist. Dette er dog ikke til hinder for, at tiltalte på et senere tidspunkt løslades eksempelvis under henvisning til, at sagen ikke fremmes behørigt. [...]

I nærværende sag er sagsbehandlingen ikke fremmet behørigt, når doms- og retsbogsudskrift i en sag om tilbageholdelse ikke er færdiggjort indenfor 4 uger. Henset til den foranstaltning, som tiltalte kan forventes idømt, såfremt han anses skyldig, som sket i kredsretten, findes det ikke at være uproportionalt fortsat at tilbageholde tiltalte under henvisning til de af kredsretten anførte bestemmelser.

Landsretten traf herefter den 23. december 2015 beslutning om fortsat tilbageholdelse af tiltalte i medfør af bestemmelsen i retsplejelovens § 368, stk. 3, jf. § 359, stk. 1, nr. 2, litra c. Fristen blev fastsat til den 15. januar 2016 og sagen udsat på hovedforhandling den 13. januar 2016. Fristen for tilbageholdelse blev den 14. januar 2016 forlænget til den 19. februar 2016, hvor hovedforhandlingen i landsretten blev indledt.

Grønlands Landsret stadfæstede den 23. februar 2016 Sermersooq Kredsrets dom af 2. november 2015. Kriminalforsorgen i Grønland oplyste den 26. april 2016, at T afsoner dommen på 1 år og 8 måneder i anstalten i Nuuk.

2. Kærendes anbringender

Advokat Jakob Lund Poulsen har på vegne af T påstået ophævelse af Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015 og hjemvisning af sagen til fortsat behandling ved Grønlands Landsret med henblik på fastsættelse af frist for fortsat tilbageholdelse af tiltalte T jf. den grønlandske retsplejelovs § 546, jf. samme lovs § 368, stk. 3, jf. § 364, stk. 1, jf. stk. 2.

Advokat Jakob Lund Poulsen har til støtte for påstanden gjort gældende, at Grønlands Landsret den 30. november 2015 eller i hvert fald senest den 21. december 2015, i

medfør af den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3 burde have fastsat en frist for den fortsatte tilbageholdelse af tiltalte og i medfør af samme bestemmelses 2. pkt., jf. § 364, stk. 1, jf. stk. 2, have fastsat fristens længde.

Advokat Jakob Lund Poulsen har endvidere gjort gældende, at den omstændighed, at Grønlands Landsret ikke har modtaget retsbog og domsudskrift fra kredsretten, ikke afskærer retten fra i medfør af den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 3, jf. § 546, straks ved modtagelsen af sagen at tage stilling til, om den trufne forholdsregel (tilbageholdelse) skal opretholdes under ankesagens behandling.

RIGSADVOKATEN

3. Det retlige grundlag

Den grønlandske retsplejelovs § 364 har følgende ordlyd:

SIDE 4

”§ 364. Bortset fra tilfælde, hvor sigtede ikke er til stede i Grønland, fastsætter retten i beslutningen en frist for tilbageholdelsens eller forholdsreglens længde. Fristen skal være så kort som muligt og må ikke overstige 4 uger.

Stk. 2. Retten kan forlænge fristen, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved en beslutning, der skal begrundes, medmindre sigtede erklærer sig indforstået med forlængelsen.

Stk. 3. Fremstilling af en sigtet, der er tilbageholdt eller undergivet anden frihedsberøvende forholdsregel, kan dog undlades, når vedkommende giver afkald derpå eller retten finder, at fremstillingen vil være forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheder.”

Det følger af forarbejderne til loven (L 34 af 12. december 2007, de specielle bemærkninger til § 364), at bestemmelsen svarer til den danske retsplejelovs § 767, stk. 1.

Retsplejelovens § 767 blev indført ved lov nr. 243 af 6. august 1978 om ændring af retsplejeloven m.v. Det fremgår af forarbejderne (Justitsministeriets betænkning nr. 728 af 10. oktober 1974 om anholdelse og varetægt, bemærkningerne til § 767), at:

”Udkastet foreskriver således, at fristen ikke må overskride 4 uger og højst kan forlænges for 4 uger ad gangen. Afgørelse om fristforlængelse skal ske i et retsmøde. Dette gælder også fristforlængelser under anke, jfr. udkastets § 769, stk. 2.”

Den grønlandske retsplejelovs § 368, har følgende ordlyd:

”§ 368. Beslutning om tilbageholdelse eller anden forholdsregel har kun virkning, indtil dommen er afsagt.

Stk. 2. Efter at dommen er afsagt, beslutter retten efter anmodning fra politiet, om tiltalte skal tilbageholdes, eller om der skal træffes forholdsregler, der træder i stedet herfor, under en eventuel anke eller indtil dommens iværksættelse. Finder retten ikke grundlag for tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor, kan retten dog efter politiets anmodning træffe beslutning om

tilbageholdelse eller de nævnte forholdsregler, indtil højere ret har afgjort spørgsmålet herom. En beslutning som nævnt i 2. pkt. kan kun træffes, hvis tiltalte har været tilbageholdt, eller der har været truffet forholdsregler, der træder i stedet herfor, indtil dommen. §§ 359, 361, 362, 363 og 366 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Hvis dommen ankes, træffes senere beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor, af den højere ret. §§ 359, 361, 362, stk. 1 og 4, 363, 364, stk. 1 og 2, og 366 finder tilsvarende anvendelse.

Det følger af forarbejderne til loven (L 34 af 12. december 2007, de specielle bemærkninger til § 368), at bestemmelsen vedrører tilbageholdelse, efter at retten i første instans har truffet afgørelse, og at bestemmelsen i hovedsagen svarer til den danske retsplejelovs § 769. Om stk. 3 anføres følgende:

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

”Hvis dommen ankes, træffes senere beslutninger om tilbageholdelse eller forholdsregler, der træder i stedet herfor af den højere ret, jf. *stk. 3*. Det gælder både tilbageholdelse under ankesagens behandling og efter dom i ankeinstansen. Herved fastslås princippet om, at ansvaret for, om sigtede skal tilbageholdes eller undergives forholdsregler, tilkommer den ret, som sagen verserer ved.”

Den danske retsplejelovs § 769 blev som § 767 indført ved lov nr. 243 af 6. august 1978 om ændring af retsplejeloven m.v. Det fremgår af forarbejderne (Justitsministeriets betænkning nr. 728 af 10. oktober 1974 om anholdelse og varetægt, bemærkningerne til § 769), at:

”Bestemmelsen, der er ny, giver en samlet fremstilling af spørgsmålet om varetægt eller varetægtssurrogat efter dommen og under eventuel anke. Bestemmelsen foreskriver, at der efter domsafsigelsen ved en selvstændig kendelse skal tages stilling til, om domfældte skal tages eller forblive i varetægt, medmindre han erklærer sig indforstået med at forblive undergivet varetægt. Hvis dommen ankes, skal spørgsmålet snarest forelægges for den ret, hvortil anke finder sted.”

I betænkningens kapitel 10 om varetægt efter dom anføres side 49 bl.a. følgende om de foreslåede regler om varetægtsfængsling efter domsafsigelse:

”Udvalget foreslår, at reglerne ændres, således at en under sagen iværksat varetægt kun har virkning til domsafsigelsen. Hvis anklagemyndigheden ønsker den domfældte fængslet efter dommen, må den fremsætte begæring herom i forbindelse med domsafsigelsen. Afgørelsen træffes ved kendelse, medmindre domfældte erklærer sig indforstået med at forblive fængslet.”

På side 50 fremgår følgende om varetægtsfængsling ved anke af dom:

”Bliver dommen anket, og har den underordnede ret truffet bestemmelse om varetægtsfængsling efter dommen, bør spørgsmålet om varetægt - uanset om den fastsatte frist er udløbet eller ej - straks forelægges den overordnede ret til afgørelse. Senere afgørelser om fristforlængelser træffes af den overordnede ret. Herved opnår man, at den ret, for hvilken sagen verserer, altid har ansvaret for og afgørelsen af, om sigtede bør være undergivet varetægt.”

Den grønlandske retsplejelovs § 546 har følgende ordlyd:

”§ 546. Har retten i 1. instans samtidig med domsafsigelsen truffet bestemmelse om fortsat tilbageholdelse af tiltalte eller om andre forholdsregler over for dem efter § 361, tager landsretten straks ved modtagelsen af sagen stilling til, om den trufne forholdsregel skal opretholdes under ankesagens behandling, jf. § 368, stk. 3. Beslutningen om dens opretholdelse kan til enhver tid ændres.”

Det følger af forarbejderne til loven (L 34 af 12. december 2007, de specielle bemærkninger til § 546), at bestemmelsen svarer til den danske retsplejelovs § 769, stk. 2.

Med hensyn til fortolkningen af reglerne i den danske retsplejelov om varetægtsfængsling efter dom kan der fra praksis henvises til U.2010.1261 Ø.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

I den sag var T, der statsborger i et EU-land, for tyveri blevet idømt fængsel i 40 dage og udvist af landet med et indrejseforbud i 6 år. T ankede straks dommen til landsretten, der stadfæstede et samtidig iværksat kæremål over, at byretten havde truffet bestemmelse om varetægtsfængsling i medfør af udlændingelovens § 35 uden fastsættelse af frist. Efterfølgende anmodede forsvareren landsretten om at omgøre sin afgørelse, eller i det mindste fastsætte en frist for tilbageholdelsen.

Landsretten udtalte, at da der ikke var tale om en endelig dom om udvisning, følger det af retsplejelovens § 769, stk. 1, der ikke henviser til § 767, at der ikke skal fastsættes en frist for varetægtsfængslingen. Derimod følger det af retsplejelovens § 769, stk. 3, at spørgsmålet om varetægtsfængsling skal forelægges for landsretten, når ankesagen indbringes for landsretten, og hvis landsretten på dette tidspunkt træffer afgørelse om varetægtsfængsling, skal der fastsættes en frist, jf. retsplejelovens § 767.

4. Rigsadvokatens bemærkninger

Som anført ovenfor er anklagemyndighedens påstand i denne sag stadfæstelse af Grønlands Landsrets beslutning af 21. december 2015.

Landsrettens beslutning må efter Rigsadvokaten opfattelse forstås således, at landsretten alene har taget stilling til spørgsmål om, hvorvidt kredsretten burde have fastsat en frist for tilbageholdelse af T da dette spørgsmål blev forelagt for retten den 2. november 2015 og igen den 4. december 2015.

Jeg er enig med landsretten i, at der ikke efter reglerne i den grønlandske retsplejelov består en pligt for kredsretten til at fastsætte en frist for tilbageholdelsen i tilfælde, hvor kredsretten efter dom træffer beslutning om tilbageholdelse af en tiltalt under en eventuel anke eller til fuldbyrdelse kan ske.

Det følger som anført ovenfor af bestemmelsen i den grønlandske retsplejelovs § 368, stk. 2, at kredsretten efter anmodning fra politiet, når dommen er afsagt, kan beslutte, at tiltalte skal tilbageholdes under en anke eller indtil dommen kan iværksættes. Efter § 368, stk. 2, sidste punktum finder §§ 359, 361, 362, 363 og 366 tilsvarende anvendelse. Der er ikke i § 368, stk. 2, henvist til bestemmelsen i § 364 om fastsættelse af en frist for tilbageholdelsen.

Der ses således ikke i ordlyden af § 368, stk. 2, at være støtte for et anbringende om, at kredsretten efter domsafsigelse er forpligtet til at fastsætte en frist for tilbageholdelsen af tiltalte.

RIGSADVOKATEN

Der ses heller ikke i forarbejderne til den grønlandske retsplejelovs §§ 364, 368 og 546, at være støtte for en sådan fortolkning. De almindelige bemærkninger til den danske retsplejelovs § 769 i Justitsministeriets betænkning nr. 728 af 10. oktober 1974, side 50, kan læses således, at det er forudsat i reglerne om varetægtsfængsling efter dom, at retten i første instans fastsætter en frist for fængslingen, jf. den indskudte sætning ” uanset om den fastsatte frist er udløbet eller ej”. Imidlertid ses der ikke i de specielle bemærkninger til § 769 at være støtte for denne udlægning af reglerne, og det har som nævnt heller ikke støtte i forarbejderne til den grønlandske retsplejelov.

SIDE 7

En sådan fortolkning ses heller ikke at have støtte i retspraksis, jf. U.2010.1261 Ø.

Man kan rejse det spørgsmål, om der på ulovbestemt grundlag gælder en frist for, hvor længe en tiltalt kan være tilbageholdt efter kredsrettens dom, før landsretten skal tage stilling til spørgsmålet om fortsat tilbageholdelse.

I den foreliggende sag gik der næsten 2 måneder fra kredsretten den 2. november 2015 traf beslutning om tilbageholdelse under anken og indtil Grønlands Landsret den 23. december 2015 endeligt traf beslutning om fortsat tilbageholdelse af tiltalte efter bestemmelsen i retsplejelovens § 368, stk. 3. Kredsretten traf dog i mellemtiden den 4. december 2015 beslutning om at fastholde beslutningen om tilbageholdelse.

Jeg er enig med Grønlands Landsret i, at der kan være tilfælde, hvor en tilbageholdt, uanset at der ikke gælder en lovbestemt frist for tilbageholdelsen, må løslades under henvisning til, at sagen ikke er fremmet behørigt, herunder at kredsretten ikke har afsluttet skrivningen af dom- og retsbog inden for rimelig tid.

Jeg er dog også enig med landsretten i, at det i den konkrete sag, hvor den tiltalte var idømt anstaltsanbringelse i 1 år og 8 måneder, på tidspunktet for landsrettens afgørelse den 21. december 2015 ikke kunne anses for uproportionalt fortsat at tilbageholde tiltalte på baggrund af kredsrettens beslutning.

Forsvareren har gjort gældende, at Grønlands Landsret i hvert fald senest ved beslutningen af 21. december 2015 burde have fastsat en frist for fortsat tilbageholdelse af tiltalte, jf. den grønlandske retsplejelovs § 546, jf. samme lovs § 368, stk. 3, jf. § 364, stk. 1, jf. stk. 2.

Jeg er enig med forsvareren i, at landsretten efter bestemmelsen i § 368, stk. 3, når sagen er indbragt for landsretten, skal træffe afgørelse om fortsat tilbageholdelse og at der i forbindelse hermed skal fastsættes en frist.

Spørgsmålet om fortsat tilbageholdelse af tiltalte blev som anført ovenfor første gang forelagt for landsretten den 30. november 2015 i forbindelse med Politimesteren i Grønlands begæring af samme dato om fortsat tilbageholdelse og T's begæring af samme dato om løsladelse. Landsretten havde på dette tidspunkt ikke modtaget sagen fra kredsretten og afviste på den baggrund begæringen, idet landsretten ikke så sig i stand til at træffe afgørelse uden fuldstændig doms- og retsbogsudskrift. Politimesteren oplyste i forbindelse med dette retsmøde ifølge retsbogen, at sagen endnu ikke var indbragt for landsretten, idet kredsretten ikke havde fremsendt doms- og retsbogsudskrifter.

RIGSADVOKATEN

SIDE 8

Jeg finder det uheldigt, at kredsrettens udarbejdelse af doms- og retsbogsudskrifter ikke var udarbejdet på dette tidspunkt, men jeg finder desuagtet ikke, at Grønlands Landsrets allerede den 30. november 2015 skulle have taget stilling til tilbageholdelsen, idet ankesagen ikke på dette tidspunkt var modtaget i landsretten. Jeg lægger herved vægt på, at stillingtagen til fortsat tilbageholdelse vanskeligt kan ske uden at være i besiddelse af sagens akter.

Da Grønlands Landsret den 21. december 2015 behandlede kæremålet fra tiltalte vedrørende tilbageholdelsen, havde landsretten modtaget doms- og retsbogsudskrift og dermed sagen. Det er min opfattelse, at det havde været hensigtsmæssigt, såfremt landsretten på dette tidspunkt - ud over det spørgsmål, som var genstand for kæremålet, om kredsrettens pligt til at fastsætte en frist for tilbageholdelse - også i medfør af retsplejelovens § 368, stk. 3, havde taget stilling til spørgsmålet om opretholdelse af tilbageholdelsen, herunder fastsat en frist herfor. Jeg skal dog i den forbindelse bemærke, at landsretten traf beslutning herom to dage senere den 23. december 2015. Jeg skal i den forbindelse beklage, at forsvareren først ved dette kæresvarskrift er blevet gjort bekendt med beslutningen af 23. december 2015.

Advokat Jakob Lund Poulsen har modtaget kopi af dette kæresvarskrift med bilag.

Sagens akter vedlægges, herunder fuldstændige doms- og retsbøger i sagen fra henholdsvis Sermersooq Kredsret og Grønlands Landsret samt advokat Naja Joelsens an-

modning af 30. november 2015 og anklagemyndighedens ankemeddelelse, der ikke tidligere er fremsendt.

Med venlig hilsen

Eva Rønne

RIGSADVOKATEN

SIDE 9

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

Den 21. december 2015 blev af Grønlands Landsret i sagen

sagl.nr. K 350/15

(Sermersooq Kredsrets sagl.nr.

SER-NUU-KS-0651-2015)

Anklagemyndigheden

mod

T

afsagt sålydende

B E S L U T N I N G:

Indledning

Ved Sermersooq Kredsrets beslutning af 4. december 2015 tog kredsdommeren stilling til spørgsmålet om *fortsat tilbageholdelse efter domsafsigelse* af T . Ved afgørelsen besluttede kredsdommeren, at T skal forblive tilbageholdt under anken.

Kære

Kredsrettens beslutning er kæret til landsretten med påstand om løsladelse.

Sagsfremstilling

T blev ved Sermersooq Kredsrets dom af 2. november 2015 anset skyldig blandt andet overtrædelse af kriminallovens § 112 - røveri i 6 tilfælde. T blev idømt anbringelse i anstalt i 1 år og 6 måneder. Ved kredsrettens beslutning blev T tilbageholdt under ankesagens behandling.

Forsvareren har begæret sigtede løsladt under henvisning til, at han har været tilbageholdt i mere end 4 uger uden, at dom- og retsbog er ekspederet. Forsvareren sendte sin begæring til landsretten, som den 30. november 2015 afslog for tiden, at tage stilling til politimesterens begæring om fortsat tilbageholdelse af T. Landsrettens begrundelse for afgørelsen var, at der hverken foreligger fuldstændig retsbogsudskrift eller dombogsudskrift. Landsretten har derfor ikke noget grundlag, at tage stilling til.

Ved *kredsrettens beslutning af 4. december 2015* henviste kredsdommeren til retsplejelovens § 359, stk. 1, nr. 1, litra a og nr. 2, litra c, hvorfor anmodning om fortsat tilbageholdelse efter § 368, stk. 2 blev taget til følge. Kredsdommeren henviste til, at det til fremgår af retsplejelovens § 368, stk. 3 og senere beslutning om tilbageholdelse træffes af den højere ret, som dommen er anket til.

Parternes bemærkninger

Forsvareren har i sit kæreskrift anført følgende:

"Der nedlægges påstand om, at at 4-ugers-fristen angivet i § 364, stk. 1, sidste punktum finder anvendelse, så snart sagen ankes overfor kredsretten, jf. § 368, stk. 3.

Til støtte for kæremålet skal jeg komme med nedenstående bemærkninger.

Bestemmelserne i den grønlandske retsplejelov er udarbejdet med udgangspunkt i den danske retsplejelov, hvilket medfører at bestemmelserne i den grønlandske retsplejelov skal fortolkes i lyset af de forarbejder, der blev udarbejdet, da de tilsvarende danske bestemmelser blev udarbejdet. Det fremgår blandt andet i betænkningen om det grønlandske retsvæsen, bind 2, s. 478, at i tilfælde, hvor der er manglende regulering den grønlandske lovgivning kan den danske retsplejelov anvendes vejledende eller udfyldende i forhold til retsvirkningerne i Grønland.

Den grønlandske retsplejelovs § 364, hvor det angives, at der skal fastsættes en frist på 4 uger, har en ordlyd svarende til § 767 i den danske retsplejelov. Ligeledes ses det, at § 368 i den grønlandske retsplejelov er svarende til § 769 i den danske retsplejelov.

4-ugersfristen i den danske retsplejelov blev indført ved lov nr. 243 af d. 08. Juni 1978 om ændring af retsplejeloven mv., der blandt andet blev vedtaget med ønske om at nedbringe tiden for varetægtsfængsling.

Forud for lovens indførelse var der nedsat et udvalg af justitsministeriet, der udarbejdede betænkning 1974 nr. 728 om anholdelse og varetægt.

På side 20, 2. afsnit i denne betænkning fremgår der bl.a. følgende:

"Det fremgår af rigsadvokatens undersøgelse, at perioden mellem sagens modtagelse i retten og domsforhandlingen udgør en væsentlig del af den anvendte varetægtstid. Hertil bidrager især de lange berammelsestider under anke. På denne baggrund er det udvalgets opfattelse, at det vil være nyttigt at overføre systemet med frister, der skal forlænges periodisk, såvel til tiden efter sagens modtagelse i retten i 1. instans som til tiden under anke. Herved tvinges samtlige retter til jævnlige - eventuelt i form af kendelser - at tage stilling til, om der fortsat er grundlag for varetægt, og i forbindelse hermed at overveje, på hvilken måde sagen kan fremmes mest muligt. Specielt under behandling for landsretten vil det i denne forbindelse være af betydning,

at spørgsmålet afgøres af den samlede ret på samme måde som ved behandling af kæresager. Uanset at forslaget vil medføre noget merarbejde for domstolene, foreslår udvalget derfor, at der for hele varetægtstiden skal fastsættes frister for varetægtens længde .... Udvalget foreslår, at det i retsplejeloven fastsættes, at en varetægtsfængsling skal være så kort som mulig og ikke må overstige 4 uger. Den foreslåede regel vil muligvis ikke medføre forkortelse af de gennemsnitlige varetægtstider, men den bør efter udvalgets opfattelse indføres i loven, fordi den bevirker, at retternes opmærksomhed med mellemrum henledes på, at den enkelte arrestantsag fremmes hurtigst muligt "

I forlængelse hertil kan der henvises til s. 21 sidste afsnit i betænkningen:

"Bliver dommen anket, og har den underordnede ret truffet bestemmelse om varetægtsfængsling efter dommen, bør spørgsmålet om varetægt – uanset om den fastsatte frist er udløbet eller ej – straks forelægges til overordnede ret til afgørelse. Senere afgørelser om fristforlængelser træffes af den overordnede ret. Herved opnår man, at den ret, for hvilken sagen verserer, altid har ansvaret for og afgørelsen af, om sigtede bør være undergivet varetægt."

Det fremgår af § 368, stk. 3, sidste pkt. at § 364, stk. 2 ligeledes finder anvendelse, hvis dommen ankes.

Det afgørende i nærværende sag må derfor være hvornår dommen kan betragtes som værende under anke.

Det fremgår af retsplejelovens § 538, stk. 1 at anke fra tiltales side iværksættes ved en mundtlig eller skriftlig anmodning, der inden ankefristens udløb fremsættes overfor den ret, der har truffet afgørelsen. I nærværende sag blev dommen anket ved domsafsigelsen.

Hvis man fortolker loven i lyset af ovenstående betænkning, er der tydeligt, at fristen bør løbe fra ankens iværksættelse, idet der fra lovgivers side, har været et tydeligt ønske om, at indføre et system med frister, der er gældende fra 1. instans således, at samtlige retter jævnligt tvinges til at tage stilling til, om der fortsat er grundlag for varetægt, og i forbindelse hermed at overveje, på hvilken måde sagen kan fremmes mest muligt.

Der skal ligeledes henvises til Thomas Trier Hansen "Den Grønlandske kriminalretspleje", s. 202, 1. Afsnit, hvor der fremgår følgende om tilbageholdelser:

"Der skal altid fastsættes en frist for tilbageholdelsen."

Og han anfører videre

Fristens længde er som i den tidligere retsplejelov højst 4 uger fra beslutningen om tilbageholdelsen og med mulighed for forlængelse, men højst 4 uger ad gangen.

Hvis retsplejeloven læses således, at der ikke skal fastsættes frister fordi kredsretten ikke videregiver sagen til landsretten straks grundet manglende nedskrivning af dom- og retsbog og dette kan forlænge

processen i månedsviis, udvikles der en gråzone, hvor den ønskede opmærksomhed på personer, der sidder tilbageholdt, ikke bliver tilgodeset.

Jeg skal derfor venligst anmode Grønlands landsret om, at løslade T da jeg mener at han sidder uberettiget tilbageholdt under anken.

Politimesteren har i sit svar anført følgende:

"Jeg kan i det hele henholde mig til det i retsbogen anførte, idet ordlyden af retsplejelovens § 368, stk. 2, er ret klar, bestemmelsen angiver ikke, at kredsretten skal fastsætte en frist, og bestemmelsen henviser ikke til retsplejelovens § 364, hvori fristen på de 4 uger fremgår.

Endvidere er Grønlands Landsrets praksis i ankesager efter min opfattelse i overensstemmelse med ovennævnte. Der skal derfor først fastsætte en frist, når landsretten har truffet afgørelse om fortsat tilbageholdelse i overensstemmelse med ordlyden i retsplejelovens § 368, stk. 3, som henviser til § 364.

I sager, hvor den tiltalte er tilbageholdt efter endelig dom med henblik på fuldbyrdelse, bliver der heller ikke fastsat en frist af kredsretten, og da en sådan tilbageholdelse efter min opfattelse også vil have hjemmel i § 386, stk. 2, så taler det efter min opfattelse imod, at der skal fastsættes en frist i ankesager.

I øvrigt skal jeg bemærke, at anklagemyndigheden i sådanne situationer, som T er i pt., vil sikre, at en tilbageholdt ikke sidder så lang tid, at det bliver uproportionelt, og i sådanne tilfælde af egen drift vil få den tilbageholdte løsladt.

Endelig kan jeg bemærke, at lovgiver nok næppe havde forudset, at kredsretten ville være over 5 uger om at udarbejde dom- og retsbog i en sag, hvor den tiltalte er tilbageholdt, og at derfor må lægges til grund, at den tilbageholdte, som gjort i denne sag, kan anmode kredsretten om at tage stilling til fortsat tilbageholdelse.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det fremgår af landsrettens beslutning af 30. november 2015, at landsretten lægger til grund, at der ikke er fastsat nogen frist for tilbageholdelse efter domsafsigelsen. Baggrunden for, at landsretten må antage noget er, at der ikke var udarbejdet retsbogsudskrift for tilbageholdelsen efter domsafsigelsen på daværende tidspunkt. Antagelsen er endvidere sket under henvisning til, at kredsretten ikke efter retsplejeloven skal fastsætte en sådan frist jf. retsplejelovens § 368, stk. 2, der ikke henviser til § 364.

Det fremgår af 368, stk. 3, at senere afgørelser om tilbageholdelse træffes af landsretten.

Landsretten finder fortsat ikke, under henvisning til ovennævnte bestemmelse, at kredsretten efter domsafsigelsen skal fastsætte nogen frist. Dette er dog ikke til hinder for, at tiltalte på et senere tidspunkt løslades eksempelvis under henvisning til, at sagen ikke fremmes behørigt. Landsretten vil derfor - såfremt retten har fået tilstillet de nødvendige dokumenter - og uagtet om sagen er indbragt som ankesag, tage stillings til spørgsmålet om fortsat tilbageholdelse.

I nærværende sag, er sagsbehandlingen ikke fremmet behørigt, når doms- og retsbogsudskrifter i en sag om tilbageholdelse, ikke er færdigskrevet indenfor 4 uger. Henset til den foranstaltning, som tiltalte kan forventes idømt, såfremt han anses skyldig, som sket for kredsretten, findes det ikke, at være uproportionalt fortsat, at tilbageholde tiltalte under henvisning til de af kredsretten anførte bestemmelser, hvorfor

b e s t e m m e s:

Sermersooq Kredsrets beslutning om fortsat tilbageholdelse af   stadfæstes.

T

Søren Søndergård Hansen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

GRØNLANDS LANDSRET, den 22. december 2015

Salomine Willadsen

Den 4. december 2015 kl. 13.00 holdt Sermersooq Kredsret i Nuuk offentligt retsmøde. Kredsdommer var Johanne Banke Thorup.

Retten behandlede

sagl.nr. SER-NUU-KS 0651-2015

Anklagemyndigheden

mod

T

Anklagemyndighedens journal nr. 5505-97646-00015-15.

For anklagemyndigheden mødte anklagerfuldmægtig Lasse May.

Domfældtes beskikkede forsvarer advokat Naja Joelsen var mødt.

Der fremlagdes:

- Mailskrivelse fra advokat Naja Joelsen, modtaget i Sermersooq kredsret den 3. december 2015 kl. 12:14

Indledning

Dommeren bemærker, at advokat Naja Joelsen har anmodet om et retsmøde jf. retsplejelovens § 366, eventuelt samme dag eller den følgende dag.

Kredsdommeren har på den baggrund meddelt advokaten og anklageren, at der berammes til et retsmøde den 4. december 2015 kl. 13.00.

Dom blev afsagt af Sermersooq kredsret den 2. november 2015. T ankede dommen vedrørende skylds- og foranstaltningsspørgsmålet.

Anklageren modankede til skærpelse.

Første påstand:

Der fremlagdes:

- Mailskrivelse fra advokat Naja Joelsen den 4. december 2015, kl. 11.17 og tilbagesvar fra

dommeren

Dommeren bemærker, at forsvar Naja Joelsen har anmodet om, at dommeren skal vige sit sæde, så en anden dommeren kunne behandle spørgsmålet om løsladelse jf. retsplejelovens § 366.

Begrundelsen herfor var, at forsvareren mente, at dommeren var inhabil i sagen på grund af, at dommeren endnu ikke havde skrevet rets- og dombog, samt at der nu var gået mere end 4 uger siden sidste beslutning om tilbageholdelse efter retsplejelovens § 368.

Forsvareren har ligeledes anmodet dommeren om, at træffe en beslutning omkring spørgsmålet om at dommeren skal vige sit sæde, inden kl. 13.00 den 4. december 2015.

Anklageren har ved retsmødet meddelt, at de ikke havde nogen bemærkninger.

Der blev herefter kl. 12.37, ved mail truffet således (som ikke var blevet læst af forsvarer eller anklager):

B E S L U T N I N G

Dommeren skønner, at undertegnede ikke er inhabil til at behandle sagen, henset til at der ikke var henvist til nogen hjemmel omkring dette spørgsmål.

Dommeren traf ligeledes beslutning om, at afgørelsen ikke skal have nogen opsættende virkning jf. retsplejelovens § 571.

T H I B E S T E M M E S :

Dommeren skal ikke vige sit sæde.

Johanne Banke Thorup

Påstande

Forsvareren nedlagde påstand om:

1. At dommeren skulle vige sit sæde på grund af inhabilitet
2. løsladelse af T jf. retsplejelovens § 366.
3. at hvis fristen var sprunget, at retten skulle træffe afgørelse om, at der tilkendes T

erstatning for ulovlig tilbageholdelse

Anklageren nedlagde påstand om:

- at T fortsat skal tilbageholdt
- at der ikke skal tilkendes forsvareren salær

Begrundelser

Forsvarer advokat Naja Joelsen har oplyst, at Politimesteren havde anmodet Grønlands Landsret om at træffe afgørelse om fortsat tilbageholdelse, men at Grønlands Landsret havde afvist at tage stilling til begæringen, idet der ikke forelå rets- og dombogsudskrifter.

Advokaten begrundede yderligere anmodning med, fristen for tilbageholdelse var udløbet jf. retsplejelovens § 364, sidste punkt jf. retsplejelovens § 368, stk. 3 samt §§ 359, 361, 362, stk. 1 og 4 samt §§ 363, 364, stk. 1 og 2 samt 366.

Forsvareren henviste ligeledes til Grundlovens § 71, stk. 2, hvoraf fremgår, at "*frihedsberøvelse kun kan ske med hjemmel i loven*".

Samt at domfældtes sag lå i en gråzone mellem to retsinstanser samt der efter retspraksis skal ligge en konkret vurdering om domfældte skal tilbageholdes eller løslades.

Anklagerfuldmægtig Lasse May begrundede med, at forsvareren har misforstået retsplejelovens § 368, stk. 2, hvor man træffer afgørelse om fortsat tilbageholdelse efter dom under en eventuel anke, idet der ikke var en tidsmæssig begrænsning, da Sermersooq kredsret ikke har fastsat frist for en tilbageholdelse jf. retsplejelovens § 364.

Anklagemyndigheden mente derfor, at forsvareren havde taget et problem op, der ikke eksisterede, hvorfor de ligeledes påstår, at forsvareren ikke skal tilkendes salær for dette retsmøde.

Anklagerfuldmægtigen fremlagde herefter:

- Udskrift af Grønlands Landsret retsbog af den 30. november 2015 med sagl.nr. 333/15
- Udskrift fra Grønlands Landsret retsbog af den 28. august 2015 med sagl.nr. 246/15

Ved udskrift af retsbog den 30. november 2015 fremgår det, at Grønlands Landsret for tiden har afvist, at tage stilling til Politimesterens fremsatte begæring om fortsat tilbageholdelse af T idet der ikke forelå fuldstændig retsbogsudskrift domsudskrift.

Der afsagdes:

B E S L U T N I N G

Henset til at T er kendt skyldig i overtrædelse af flere alvorlige røveriforhold, og er dømt til anbringelse i Anstalt for Domfældte i 1 år og 8 måneder, kan dommeren tiltræde at tilbageholdelse af T kan forlænges.

Efter domsafsigelse og efter anmodning fra anklageren traf Sermersooq kredsret den 2. november 2015 beslutning om, at domfældte skal forblive tilbageholdt under anke jf. retsplejelovens § 359, stk. 1, nr. 1, litra a og nr. 2, litra c, hvorfor anmodningen i medfør af retsplejelovens § 368, stk. 2 er taget til følge.

Det fremgår af retsplejelovens § 368, stk. 3, at senere beslutninger om tilbageholdelse træffes af den højere ret, hvis dommen bliver anket.

Dommeren skønner derfor, at afgørelse om tilbageholdelse under anke, stadig er gældende, hvorfor dommeren besluttede ikke at løslade T

Henset til at forsvareren har forbrugt tid på at få sagen fremskyndet, og da arbejdet skyldes rettens forhold, finder dommeren det for rimeligt, at advokat Naja Joelsen tildeles et salær.

T H I B E S T E M M E S:

T skal forblive tilbageholdt under anken.

Advokat Naja Joelsen tildeles et salær på 600,00 kr., der betales af statskassen.

Retten hævet kl. 13.20

Johanne Banke Thorup